

Војничка утврђења: Голубац

СТРАЖА НА УЛАЗУ У ЂЕРДАПСКУ КЛИСУРУ

Голубачки град или Голубац је средњовековна тврђава, споменик културе од изузетног значаја. Налази се у Националном парку Ђердап, на десној обали Дунава, 4 км низводно од данашњег насеља. Смештена је на високим литицама, на месту на ком се река сужава, на самом улазу у Ђердапску клисуру.

Тврђава је грађена лепезасто и састоји се од три дела: предњег, задњег и горњег града (са цитаделом). Чини га укупно 10 кула и две велике колске капије. Испред тврђаве је било цивилно насеље, о чему данас сведоче само неки делимично истражени објекти.

Голубац је имао бурну историју. Током средњег века водиле су се многе битке око њега, нарочито између Османског царства и Краљевине Мађарске. Од 1867. године, предат је српском кнезу Михаилу Обреновићу. У савремено доба Голубац је популарна туристичка атракција на Дунаву. Током 2012. године је започет пројекат ревитализације тврђаве у оквиру којег је изграђена обилазница и тунел.

Цитадела је правоугаоничне, скоро квадратне основе кроз коју се, између спољашњег зида и стене на којој се налази 1. кула, провлачи путић ка последњем упоришту утврђења тзв. Донжон кули (1. кула). Последњи део путића (XI), широк непун метар, оивичен је оштрим литицама, које се са једне стране обрушавају у унутрашњост цитаделе неких пет до шест метара испод, док се са друге обрушавају неколико десетина метара ниже скоро до нивоа Дунава. Посебно чар том прелазу даје ветар који стално дува, јер је окренут ка Ђердапској клисури, поготово кад из клисуре излети кошава.

Куле у тврђави су са дрвеним спратовима и степеницама у унутрашњости, док су степенице које воде до њих камене. Ширина степеника је непуних 60 сантиметара. Половина кула је са свих страна од камена (1, 2, 4, 5, 10),

док су остале са три стране камене, а четврту страну, која је окренута ка унутрашњости, немају (3, 6, 7, 8, 9.).

Голубац се први пут помиње у угарским изворима датираним у 1335, 1337, односно 1342. годину. Не зна се када и ко га је подигао, али је његову основу тј. Горњи град подигао српски односно православни великан о чему сведочи и православна капелица у саставу 4. куле. Град је потом проширен (на задњи и предњи град) током српске или мађарске власти, иако није искључено да је у старту изграђен у овој величини. Последњу фазу у градњи спровели су Турци ојачавши 6, 7, 8 и 9. кулу и додавши у продужетку спољашњег бедема ниску артиљеријску кулу (10.) која је контролисала Дунав и штитила пристаниште за шајке које се уз њу налазило.

То утврђење се налазило се у саставу државе кнеза Лазара, који је села у околини давао као метохе манастирима. Одмах након Косовског боја, 1389. године, у њега улази Бајазит I. Нашо се у рукама Мађара који га 1403. године предају деспоту Стефану, када је он постао угарски вазал. Град је требало, према уговору из 1426. године, да по деспотовој смрти (Стефан умире 1427. године), заједно са Београдом, буде предат Мађарима. Међутим, командант града војвода Јеремија га, из непознатих разлога, предаје Турцима. Према Сегединском миру, из 1444. године, између Мађара и Турака, Српска деспотовина бива обновљена и у њен састав улази и Голубац. Након смрти деспота Ђурађа 1456. године, Турци га освајају. Мађари успевају да га освоје 1481. године, али га врло брзо напуштају, налази се на обали Дунава, у општини Голубац, на улазу у подручје Националног парка Ђердап. Улазна капија тврђаве представља и главни улазни пункт у национални парк за западне стране, а источно од бедема тврђаве се налази строги природни резерват

Поглед са цитаделе

Доњи део предњег града

Десета кула пркоси Дунаву

Поглед на главну капију

Горњи град и капија

Голубачки град. Средњовековни Голубац настао је на остацима старијег римског утврђења, што је последица тога да су средњовековни градитељи препознали добар стратегијски положај те су искористили основе старијих утврђења за изградњу нових тврђава. Саграђен је на обали Дунава на самом улазу у Ђердапску клисуру, на литицама узвишења Радана. На овом месту налазила се римска тврђава Vico Surræ, а у средњем веку овде је подигнуто ново утврђење као војна тврђава за борбу хладним оружјем и важно стратешко упориште. На основу историјских, архитектонских и археолошких података сматра се да је град настао у другој половини 13. и почетком 14. века и да су га градили Срби. Помиње се као мађарски град за време краља Лудвига I, тачније 1337. године (Дероко, 1950). Временом је основни изглед тврђаве мењан, пошто је много пута дограђивана и прилагођавана потребама артиљерије, али свој данашњи изглед добила је крајем 15. века.

Основа голубачког града је неправилна, доследно прилагођена конфигурацији терена. Усечен у стену свакако да је представљао једну од најтежих препрека упаду непријатеља са севера. Највишим тачкама утврђења, источним и јужним, тешко је било прићи због непријатељског терена, а најлакши могући приступ је са западне стране. Између зидова и кула је постојала веза, а из сваке куле могло се изаћи на одбрамбени зид. Голубац је био опасан са девет кула углавном четвртастог облика. Испред најнижег дела утврђења налазио се водени ров, преко кога се мостом, кроз капију, улазило у град.

У граду је постојало унутрашње и спољашње утврђење. Испред тврђаве временом се развило цивилно насеље, а у 18. веку Голубац се описује као напредан град.

Од тада па до 1867. године, када га, са још неким градовима у Србији, Турци предају кнезу Михаилу, Голубац се скоро све време налазио у њиховим рукама. За кратко су га држали Аустријанци (1688—1690) и српски устаници током Кочине крајине и Првог српског устанка.

Непосредно после Првог светског рата кроз стену, на којој се тврђава налази, пробијен је магистрални пут који пролази кроз тврђаву, користећи обе колске капије у утврђењу. Овај пут је најкраћа веза Србије са источним деловима Балканског полуострва, тако да се неретко кроз тврђаву провлаче шлепери који једва да могу да прођу кроз капије.

Изградњом ХЕ на Дунаву, његов ниво код Голупца се подигао, тако да су најнижи делови града потопљени. У годинама великих суша или када због поплавног таласа ХЕ испусте већу количину воде, могуће је упловити стојећи на чамцу у зграду у задњем граду (VII), док се при нормалном водостају чамца једва провуче кроз лучне остатке зграде. Потопљени делови зидина, заједно са 10. кулом, пружају сјајне могућности патионираним љубитељима пецања, којих увек има у најнижим деловима тврђаве.

Почетком 21. века сви делови утврђења изнад пута, укључујући и шанац, су били скроз обрастли копривама, купинама, шипком и сличним растињем које је скоро у потпуности онемогућавало кретање кроз горње делове утврђења,

осим по малом уском путу који је водио до Донжон (1.) куле. Током пролећа 2005, извршена је акција уклањања тог растиња из шанца и предњег града. У самом шанцу је обновљена чесма (коју је до тад скривало високо растиње) подигнута у част пољског витеза Завише Црног који је оставио свој живот у Голупцу. Очекује се да ће у скорије време и горњи град бити прокрчен, док се у самој цитадели уз купине сместило и неколико стабала смокве.

Због историјског значаја и изузетне архитектонске вредности, Голубачка тврђава је проглашена за споменик од изузетног значаја 1979. године (Споменичко наслеђе Србије, 2009). Тридесетих година двадесетог века година кроз тврђаву пробијен је магистрални пут, а улазна капија је срушена без претходно урађене документације. Истраживачки и конзерваторски радови започети су 1969. године, а завршени 1987. године.

Данас је Голубац врло посећен, што због чињенице да кроз њега пролази магистрални пут, што и због тога што се налази близу Лепенског Вира, тако да та два локалитета творе зајед-

ничку туристичку целину. Напори, које општина Голубац улаже у ово утврђење су усмерени ка афирмацији значаја Голубачке тврђаве на туристичкој карти наше земље, па и Европе.

На оближњем каменолому, биће изграђен велики амфитеатар, поред кога ће се налазити сликарски и керамичарски атељеи. Пројектом је предвиђено да се изгради пристаништа за бродове, са свим пратећим садржајима, као и изградња Визиторског центра. У делу између Визиторског центра и тврђаве, биће изграђен велики амфитеатар, поред кога ће се налазити сликарски и керамичарски атељеи. Пројектом је предвиђено да се изгради пристаништа за бродове, са свим пратећим садржајима, као и изградња Визиторског центра. У делу између Визиторског центра и тврђаве, биће изграђено девет дрвених апартмана, пројектованих у духу традиционалне архитектуре. У близини тврђаве, на Доњој марини, биће изграђено Рибарско село. Ту је предвиђено да се направи мала марина за чамце и мала пловила, обалоутврда, саобраћајница, саобраћајница, саобраћајница, саобраћајница, саобраћајница, као и објекат за смештај гостију.

Извор: Википедиа

**Status
Stil**

011/ 316 24 88 ;
06/ 676 88 01
E- mail: office@statusstil.com

СРПСКА ОФИЦИРСКА САБЉА М.1895/1995 И ПАРАДНИ БОДЕЖИ ВИДОВА ВОЈСКЕ

САБЉЕ : 25 месечних рата

стандардна.....месечна рата- 3.600 дин.
посребрена..... месечна рата - 3.840 дин.
позлаћена.....месечна рата – 4.200 дин.

БОДЕЖИ : 20 месечних рата

посребрен.....месечна рата – 2.940 дин.
позлаћен..... месечна рата – 3.360 дин.

ВОЈНИ Ветеран

ГЛАСИЛО ВОЈНИХ ПЕНЗИОНЕРА СРБИЈЕ • ГОДИНА XVI • број 172 • МАЈ 2018.

Влади Републике Србије упућен захтев
за хитно укидање спорног закона
ПЕНЗИОНЕРИ И ДАЉЕ У НЕПОВОЉНОМ ПОЛОЖАЈУ

Поновно обраћање Удружења Уставном суду Србије
НА ПОМОЛУ СУДСКИ ПОСТУПЦИ

Новобеоградски војни пензионери
НА ПРАВОМ ПУТУ

Са скупа антифашиста Балкана
**НИЈЕ ВРЕМЕ ЗА ОДЛАГАЊЕ
КОПЉА У ТРЊЕ**

